PYTHON - TEMEL KAVRAMLAR -

PROGRAMLAMA DILLERI

- Programcıların bilgisayarla iletişim kurmasını sağlayan
- Bilgisayara neyi nasıl yapacağını bildiren
- Belirli görevleri olan komutlardır.
- Kod, bilgisayarlara ne yapacaklarını liste halinde yazmak gibi düşünebilir.
- Bu yapılacaklar listesi, son derece ayrıntılı ve bazı mantıklarla yazılmalıdır.

1-) Uygulamalar ve program geliştirme

Uygulama ve program geliştirme, günlük olarak çalıştığınız programları içerir. Örneğin, bu web sayfasını görüntülemek için kullandığınız İnternet tarayıcısı bir program olarak kabul edilir. Bir program geliştirmek istiyorsanız, aşağıdaki dilleri göz atabilirsiniz.

- (
- C#
- C++
- Java
- Visual Basic

2-) Yapay zeka geliştirme

Yapay zeka veya ilgili alanlar, bilgisayar oyunlarında karakter etkileşimlerinin, karar veren programların bölümlerinin, sohbet botlarının ve daha fazlasının oluşturulmasını içerir. Bir yapay zeka geliştirmek istiyorsanız, aşağıdaki dilleri göz önünde bulundurmalısınız:

- Matlab
- F
- C#
- (
- Prolog
- Python

3-) Veritabanı geliştirme

Veritabanı geliştiricileri veritabanları oluşturur ve sürdürür. Bir veritabanı oluşturmak veya bakımını yapmakla ilgileniyorsanız, aşağıdaki dillerden birini göz önünde bulundurmalısınız:

- MySQL
- SQL
- Visual FoxPro
- MongoDB

4-) Oyun geliştirme

Oyun geliştirme, bilgisayar oyunları veya diğer eğlence yazılımlarını oluşturmayı içerir. Bir oyun geliştirmek istiyorsanız, aşağıdaki dilleri göz önünde bulundurmalısınız:

- (
- C#
- C++
- DarkBASIC
- Java
- Javascript

5-) Bilgisayar sürücüleri veya diğer donanım geliştirme

İnternet ve web sayfası geliştirme internetin özüdür. Geliştiriciler olmasaydı İnternet olmazdı. Web sayfaları, Internet uygulamaları veya Internet ile ilgili diğer görevleri oluşturmakla ilgileniyorsanız, aşağıdaki dilleri göz önünde bulundurmalısınız:

- PHP
- HTML
- Java
- Javascript
- Perl
- Python
- XML

PROGRAMLAMA DİLLERİ SYNTAX (SÖZ DİZİMİ)

- Syntax, dilimizde olduğu gibi cümlelerin anlaşılabilir ve okunaklı olabilmesi için nasıl dil kuralları bulunuyorsa yazılım dillerinde de aynı işlevi görerek yazdığımız programın bilgisayar tarafından okunabilmesine olanak tanır. Bir programın kurallarını ve sınırlarını belirlememizde yardımcı olur.
- Syntax olmasaydı, bir yazılımda anlatmak istediklerimizi tam olarak anlatamaz çalıştırmak istediğimiz şeyleri doğru bir şekilde çalıştıramazdık.
- Kısaca syntax olmasaydı, yazdığımız işlemleri rastgele olarak çalıştıran bir yazılım ile ve bir çok hata ile karşı karşıya kalırdık.

PROGRAMLAMA DİLLERİ SYNTAX (SÖZ Dizimi)

JAVA

```
public static Main{
public static void main (String [] args) {
int a=5;
int b=9;
int c=a+b;
System.out.println("a+b = " + c);
```

PYTHON

```
a=5
b=9
c=a+b
print("a+b =", c)
```

PHP

```
<?php
$a=5;
$b=9;
$c=$a+$b;
echo($a." + ".$b." = ".$c);
?>
```

PYTHON

- Aralık 1989, Amsterdam : Guido Van Rossum
- Monty Python's
- Ocak 26, 1994 1.0.0
- Ekim 16, 2000 2.0
- Aralık 3, 2008 3.0
- •
- -2.x 3.x

www.python.org

PYTHON

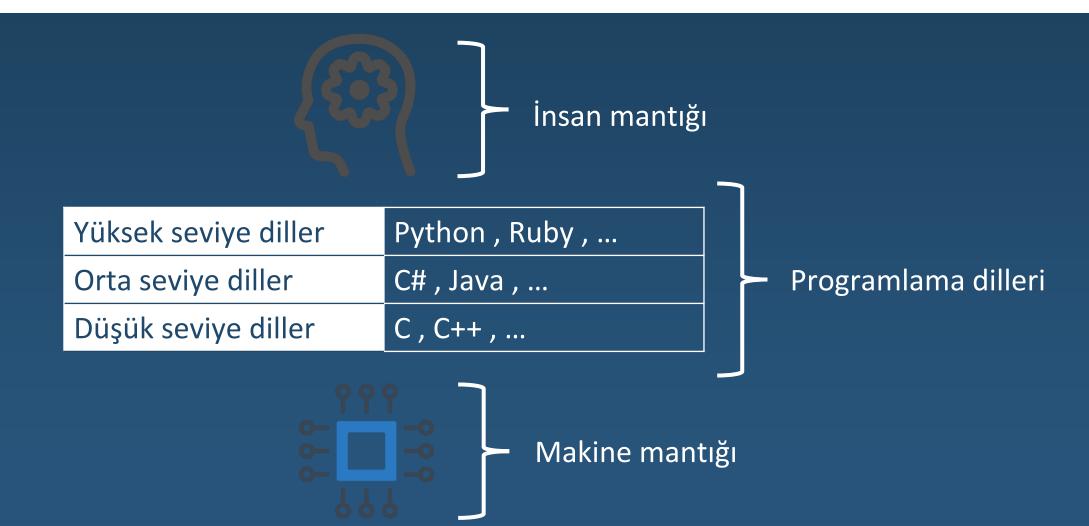

- Genel kullanıma yönelik
- Yüksek seviyeli
- Nesne yönelimli
- Modüler
- Platform bağımsız

PROGRAMLAMA DİLİ SEVİYELERİ

NEDEN PYTHON?

- Geniş ölçekte geliştirme (web, masaüstü, farklı platformlar)
- Bilimsel uygulamalar
- Veri madenciliği uygulamaları
- Yapay zeka uygulamaları

Google, Wikipedia, NASA, CERN, ...

NEDEN PYTHON?

2003 yılından beri en popüler 10 dil arasında

Language Rank	Types	Spectrum Ranking
1. Python	₩ 🖵 🛢	100.0
2. C++		99.7
3. Java		97.5
4. C		96.7
5. C#		89.4
6. PHP		84.9
7 . R	-	82.9
8. JavaScript		82.6
9. Go	₩ 🖵	76.4
10. Assembly		74.1

https://spectrum.ieee.org/at-work/innovation/the-2018-top-programming-languages

GELİŞTİRME ORTAMLARI

- Programları yazmak, saklamak, düzenlemek, çalıştırmak, paketlemek gibi süreçler için kullanılan editörler
- IDE : Integrated Development Environment
 - Geliştirme sürecinin tümünü organize eden araçları barındıran yazılımlar

PYTHON IDE

- IDLE
- PyCharm
- Spyder
- Jupiter Notebook
- Visual Studio Code
- Atom
- Thonny
- •

KOD DOSYASI

- Ön tanımlamalar (modül tanımlamaları)
- Açıklama satırları (yorumlar)
- Kod satırları

PYTHON SÖZ DİZİMİ (SYNTAX)

Girintilere dayalı

```
for i in range(50):
    if i%3==0:
        pass
    print(i)
```

DEĞİŞKEN

- Programdaki her veri için bellekte yer tahsis edilir.
- Bellek adresleri ile işlem yapmak zor olduğu için bölgelere verilen sembolik isimlere «değişken» denir.

BELLEK (RAM)	
3	0x0011
3214521454.111	
?	0x0012

DEĞİŞKEN

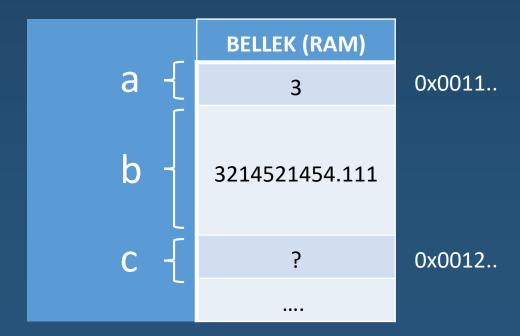
- Değişkenler bellek üzerindeki değer tutan hücrelerdir.
- Her değişken için, içinde barındırdığı verinin türüne göre farklı büyüklükte alan tahsis edilir.
- Tam sayı, ondalıklı sayı, karakter....

BELLEK (RAM)	
3	0x0011
3214521454.111	
?	0x0012

DEĞİŞKEN TANIMLAMA

Değişkenler Python'da şu şekilde tanımlanır:

Değişken adlarının başında rakam bulunamaz.

 Değişken adları içerisinde, başında olmamak kaydıyla, rakam kullanılabilir.

sayi1

Değişken adlarında boşluk kullanılamaz.

 Değişken adlarında özel karakterlerden sadece alt çizgi (_) kullanılabilir. Değişken adlarının başında da alt çizgi kullanılabilir.

```
ilk_sayi __ilkSayi
```


Programlama dilinin rezerve kelimeleri değişken adı olamaz.

 Değişkenleri adlandırırken İngiliz alfabesindeki karakterleri kullanmanız tavsiye edilir.

«sayı» yerine «sayi» «küçük_değer» yerine «kucuk_deger»

- Python büyük-küçük harf duyarlı (case-sensitive) bir dildir.
 - Örneğin sayi ve Sayi ismiyle tanımlanan iki değişken, okunuşları aynı olsa da, yazılışları farklı olduğu için Python açısından iki ayrı değişkendir.

sayi=10

Sayi=20

Değer ataması yapılırken = (eşittir) operatörü kullanılır.

- Atama her zaman sağdan sola doğru yapılır.
- 'a=3' ifadesi doğruyken '3=a' ifadesi atama için yanlıştır.

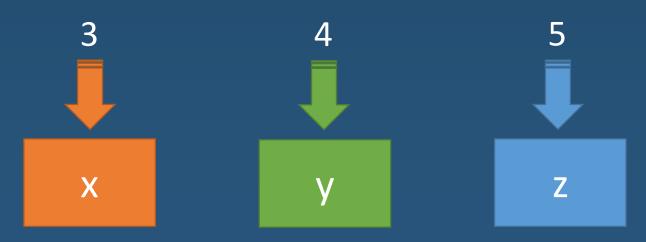
Birden çok değişkene aynı değer atanırken (zincir atama):

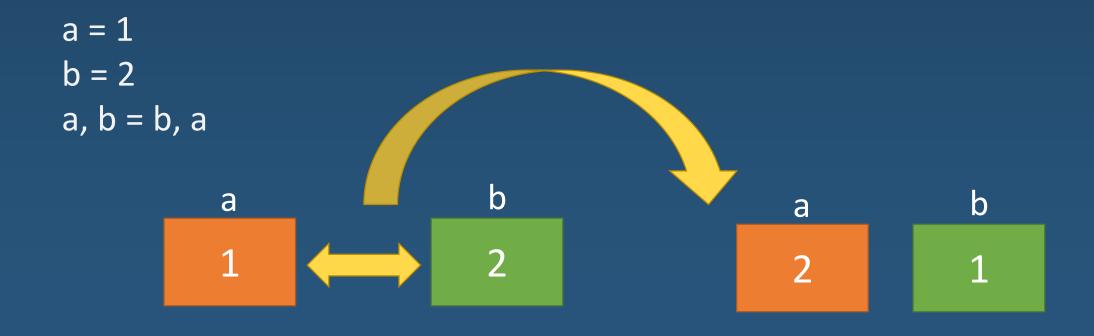
Birden çok değişkene eş zamanlı değer atanırken:

$$x, y, z = 3, 4, 5$$

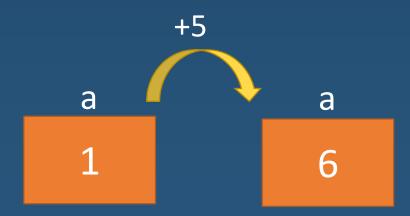

Değişkenlerin değerleri eş zamanlı yer değiştirilirken:

Değişkenlerin değeri kendi üzerinde değiştirilirken:

VERI TÜRLERI

- Python dilinde 3 temel veri tipi vardır:
 - ✓ Sayısal (Number)
 - ✓ Karakter dizisi (String)
 - ✓ Mantiksal (Boolean)
- Her değişken üzerine atanan verinin türüne göre dinamik olarak biçimlenir.

SAYISAL TÜRLER (NUMBER)

3 temel sayısal veri türü vardır:

```
✓ int : Tamsayı 25
```

√ float: Ondalıklı sayı
 3.14

√ complex: Karmaşık sayı 5+3j

a = 25 a değişkeni Python için int türündedir.

b = 3.14 b değişkeni Python için float türündedir.

c = 5+3j c değişkeni Python için complex türündedir.

KARAKTER DİZİSİ (STRING)

- Tek karakter ya da karakter grupları (sözcükler)
- Tek ya da çift tırnak içinde gösterilir str = "python" str = 'python'
- Tırnak açıldığı şekliyle kapatılmalı

str = "python' tanımlaması yanlıştır.

KARAKTER DİZİSİ (STRING)

- Karakter dizisinin bir parçası olarak tırnak işareti kullanılacaksa:
 - String içindeki tırnak tek ise, String'i tanımlayan tırnak çift olmalı str = 'Güçlü "python" dili'
 - String içindeki tırnak çift ise, String'i tanımlayan tırnak tek olmalı str = "Güçlü 'python' dili"

MANTIKSAL TÜR (BOOLEAN)

False

Doğru ya da yanlış ifadeleri

True

$$m1 = True$$

$$m2 = False$$

$$m3 = 2 < 3$$

DEĞİŞKENİN VERİ TÜRÜNE ERİŞME

<class 'int'>

STRING TÜRÜ

- Tek ya da çift tırnak içerisinde gösterilir.
- Tırnak açıldığı şekliyle kapatılmalı str = "python" str = 'python'
- String içinde de tırnak kullanılabilir str = 'Güçlü "python" dili' str = "Güçlü 'python' dili"

TÜR UYUMU

- Python dilinde tür uyumları sıkı bir şekilde kontrol edilir.
- Bir sayı(int) ile bir String toplanamayacağından dolayı aşağıdaki kod hata verir.

1+"2"

TypeError: unsupported operand type(s) for +: 'int' and 'str'

TÜR DÖNÜŞÜMÜ

- Python'da veri türleri üzerinde işlemler gerçekleştirebilmek için türlerin farklı türlere dönüşümü gerekir.
- Örneğin input() ile okunan her şey doğası gereği String türünde gelir.
- Kullanıcıdan bir sayı girmesini istemişsek bu veri String formunda okunur ve sayıya dönüştürülmesi gerekir.

"2" -> 2

int TÜRÜNE DÖNÜŞÜM

 Herhangi bir türü tamsayıya dönüştürmek için int() dönüşüm komutu kullanılır.

```
a = input("Bir sayı giriniz:")
b = int(a)
c = b+5
b = int(input("Bir sayı giriniz:"))
c = b+5
```

float TÜRÜNE DÖNÜŞÜM

 Herhangi bir türü ondalıklı sayıya (floating point – kayan noktalı sayı) dönüştürmek için float() dönüşüm komutu kullanılır.

```
sayi = float(input("Bir sayı giriniz:"))
sonuc = sayi + 2.5
```

String TÜRÜNE DÖNÜŞÜM

 Herhangi bir türü karakter dizisine çevirmek için str() komutu kullanılır.

```
no = 185
caddeAdi = str(no) + ". cadde"
print(caddeAdi)
```

KARAKTER TÜRÜNE DÖNÜŞÜM

 Sayısal bir değerin karakter türündeki karşılığını bulmak için chr() komutu kullanılır.

karakter = chr(65)
print(karakter)

Ekrana 65 sayısının kod tablosunda karşılık geldiği A karakterini yazar.

MANTIKSAL TÜRE DÖNÜŞÜM

- Herhangi bir verinin boolean karşılığını elde etmek içim bool() komutu kullanılır.
- Python dilinde sıfır ya da boş olmayan veriler mantıksal
 True değerine karşılık gelir.

```
print(bool(1)) => True
print(bool('a')) => True
print(bool(0)) => False
print(bool(")) => False
```

Operatör Nedir?

 Veriler üzerinde işlemler yapmamızı sağlayan, özel bir fonksiyon yüklenmiş semboller

Operatör Türleri

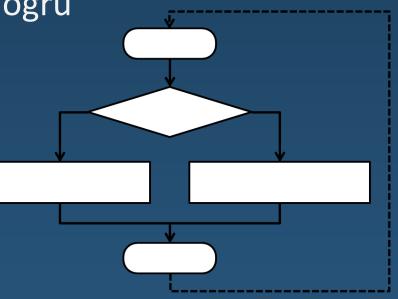
- İşlevlerine göre:
 - Aritmetik operatörler
 - İşaret operatörleri
 - Atama operatörü
 - Karşılaştırma operatörleri
 - Mantiksal operatörler

Akış Kontrolü

 Yazılan programlar normalde ilk satırdan sona doğru akarak tamamlanır.

- Ancak bazen program içinde
 - Standart kod akışını değiştiren,
 - Programı farklı noktalara dallandıran,
 - Kod bloklarını birden çok kez tekrar ettiren,
 - Mevcut çalışan kod bloklarını sonlandıran mekanizmalar yer alır.

Akış Kontrolü

- Bunlara akış kontrol mekanizmaları denir.
- Karar yapıları (if, else, elif)
- Döngüler (while, for)
- Atlama ifadeleri (break, continue)

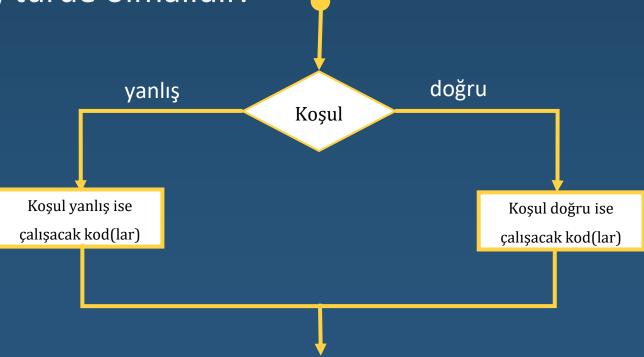
Karar Yapıları

 Programın çalışması esnasında gerçekleşen koşullara bağlı olarak program akışını farklı yollara yönlendirir.

Koşul ifadesi mantıksal (boolean) türde olmalıdır.

 Python sıfır ya da null'dan farklı her şeyi True kabul eder.

if yapısı

- if eğer ise
- Herhangi bir koşulun sağlanması durumunda çalışacak kodları tanımlarken kullanılır.

if koşul: koşula bağlı ifade(ler)

if bloğuna ait kodlar yazılırken bir tab tuşu kadar boşluk bırakılmalı

if yapısı

• if – eğer ise

```
puan=82
if puan>70:
    print("başarılı")
```

```
sayi=100
if sayi%2==0 and sayi%5==0:
    print("sayı çifttir")
    print ("sayı beşin katıdır")
print ("koşula bağlı olmayan satır")
```


 Herhangi bir koşulun gerçekleşmesi ve gerçekleşmemesi halinde yapılacak iki ayrı iş varsa if bloğundan sonra else bloğu da kullanılır.

if koşul:

koşul doğruysa yapılacaklar

else:

koşul yanlışsa yapılacaklar

if else yapısı


```
puan=65
if puan>70:
    print("başarılı")
else:
    print("başarısız")
```

if elif yapısı

- Bir koşulun sağlanmaması halinde çalışacak olan kodlar başka bir koşula bağlıysa if bloğunun else bölümünde ikinci bir if yer almalıdır.
- Bu durumda ortaya çıkan else-if yapısı Python'da kısaca elif olarak ifade edilir.


```
if koşul_1:
    ifade(ler)
elif koşul_2:
    ifade(ler)
```

```
sicaklik=28
if sicaklik>30:
    print("hava çok sıcak")
elif 25<=sicaklik<=30:
    print("hava normal")
else:
    print("hava serin")</pre>
```

if elif yapısı


```
sicaklik=28
if sicaklik>30:
    print("hava çok sıcak")
elif 25<=sicaklik<=30:
    print("hava normal")
else:
    print("hava serin")</pre>
```



```
sicaklik=28
if sicaklik>30:
    print("hava çok sıcak")
if 25<=sicaklik<=30:
    print("hava normal")
else:
    print("hava serin")</pre>
```

İç içe if yapıları (nested)


```
renk1="kırmızı"
renk2="mavi"
if renk1=="kırmızı":
   if renk2=="sarı":
      print("turuncu")
   elif renk2=="mavi":
      print("mor")
elif renk1=="yeşil":
   if renk2=="beyaz":
      print("açık yeşil")
```

Koşula bağlı tek ifade

 Bir koşula bağlı olarak çalışacak tek bir kod ifadesi varsa, alt satıra inmeden, tab kadar boşluk bırakmadan koşulun devamına yazılabilir:

```
sayi=7
if sayi%2==0: print("sayı çifttir")
else: print("sayı tektir")
```

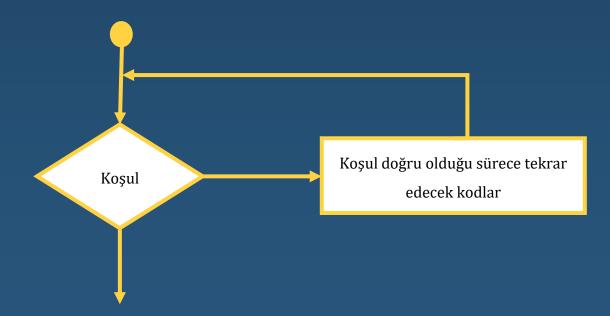
Döngüler

 Koşul sağlanmaya devam ettiği sürece belirli bir kodu tekrarlayan mekanizmalardır.

while

for

while

■ while – *iken, olduğu sürece*

while koşul: koşula bağlı tekrarlanacak ifade(ler)

while

1'den 10'a kadar sayıları ekrana yazan program

```
sayi=1
while sayi<=10:
    print(sayi)
    sayi=sayi+1
print ("döngü sonlandı")</pre>
```

Sonsuz Döngü

Koşul sürekli True ise

```
while True:

a=int(input ("ilk sayıyı giriniz"))

b=int(input ("ikinci sayıyı giriniz"))

print ("Girilen iki sayının toplamı:", a+b)
```

for

- for *için*
- while döngüsüne benzer şekilde koşul sağlanmaya devam ettiği müddetçe kodu tekrarlar.
- while döngüsünden daha yeteneklidir, kullanım alanı geniştir
- Genelde belirli sayıda tekrar etmesi istenen kodlar ya da bir veri kümesi içindeki elemanlar üzerinde gezinmek için kullanılır.

for

 Veri kümesi üzerinde gezinme for döngü_değikeni in üzerinde_dolaşılacak_veri: döngü_içi_işlemler

```
for i in "abcd":

print(i)

harfler = "abcd"

for i in harfler:

print(i)
```

for - range

range belirli bir aralıkta sayı dizilimi üretmek için kullanılır:

$$range(5,10) => 5,6,7,8,9$$

$$range(4,15,2) => 4,6,8,10,12,14$$

$$range(10,2,-2) => 10,8,6,4$$

for - range

- for döngüsü yardımıyla range ile üretilen sayı dizilimleri üzerinde gezinilebilir.
- Bu şekilde belirli bir sırada, sayıda işlem yapılmış olur.

```
for s in range(5):
print(s)
```

0

1

2

3

4

Tersten sayma

```
for s in range(5,0,-1):
print(s)
```

5

Δ

_

2

1

Atlama İfadeleri

- Bir döngü ya da karar yapısı içerisinde,
 - mevcut işlem adımını kırıp bir sonraki adıma geçmek (continue)
 - döngüyü tümden sonlandırmak (break)

break

- break kırmak
- Belirli bir koşul sağlandığında döngüyü kırmak için kullanılır.
- break ifadesi çalışınca döngü sonlanır ve program döngünün bittiği satırdan itibaren çalışmaya devam eder.

break

 Girilen sayı negatif olmadığı müddetçe sayı isteyip toplama ekleyen, negatifse toplamı ekrana yazıp sonlanan program:

```
toplam=0
while True:
    sayi = int(input("Sayı giriniz:"))
    if sayi<0:
        break
    toplam+=sayi
print("Toplam:", toplam)</pre>
```

continue

- continue devam et
- Döngünün mevcut adımını sonlandırıp bir sonraki adıma geçer
- break gibi döngüyü tümden sonlandırmaz.

continue


```
for i in range(10):
                                   for i in range(10):
  if i%2==0:
                                      if i%2!=0:
     continue
                                        print(i)
  print(i)
```

Örnekler

- 1) 1'den 10'e kadar olan sayıların toplamı
- 2) 1'den 10'a kadar olan tek sayıların toplamı
- 3) 1'den 10'a kadar olan tek ve çift sayıların ayrı ayrı toplamı
- 4) Kullanıcının girdiği sayının rakamlarının toplamı
- 5) Girilen sayının faktöriyelini hesaplama

6) Toplamda 10 sorunun sorulduğu bir sınavda her doğru cevap için 10 puan alınırken her yanlış cevap için -5 puan alınmaktadır. Tüm soruları cevaplayan bir kişinin doğru yanlış sayısı klavyeden girildiğinde toplam puanını ekrana yazan programın kodunu yazınız.

$$\sum_{i=0}^{n} 5i + 6$$

Yukarıda verilen toplam sembolüne göre klavyeden girilen n sayısı için işlemin sonucunu hesaplayıp ekrana yazan programın kodunu yazınız.

8) İkinci dereceden bir bilinmeyenli bir denklemin delta değerini hesaplayan ve bu değere göre denklemin köklerini ekrana yazan uygulamanın kodunu yazınız.

$$\Delta = b^2-4ac$$

$$X1 = rac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a}$$
 $X2 = rac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a}$

- 9) Toplamda 3 cevap hakkı verilen bir sayı tahmin oyununda;
- Yarışmacı sayıyı doğru tahmin ettiğinde kaçıncı hakkında doğru tahmin ettiği ile birlikte ekrana yazan ve programı sonlandıran, (Örnek Çıktı: 2. Tahminde bildiniz)
- 3 hakkında da doğru tahmin edemeyen yarışmacıya "Doğru tahmin yapamadınız" mesajı veren programın kodunu yazınız.